

31. ВЕНЧУРНИЙ КАПІТАЛ: ОСНОВИ ТА ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ

О.В. Михайленко, канд. екон. наук

В.В. Василюк

Національний університет харчових технологій

Венчурний капітал виник у США в середині 50-х років, а у Європі з'явився наприкінці 70-х рр. і сьогодні набув значного розвитку у передових країнах, що сприяє розвитку та впровадженню новітніх досягнень науки у виробництво. Терміни «венчурний капітал» і «венчурний бізнес» беруть початок від англійського слова «venture», що перекладається у «Англо-російському словнику» В.К. Мюллера як «ризиковане підприємство» або «сума, що піддається ризику» [1].

Венчурні підприємства — це підприємства, що здійснюють наукові дослідження, інженерні розробки та впроваджують нововведення.

Венчурні фірми — це малі підприємства у новітніх галузях виробництва, в яких відбувається інтенсивна зміна поколінь продуктів і технологій. Сучасні венчурні фірми — це гнучкі і мобільні структури, що характеризуються надзвичайно високою активністю, зумовленою залученням кваліфікованих спеціалістів й створенням відповідних стимулів для винахідницької діяльності.

Венчурний бізнес має важливу особливість, властиву капіталу в цілому — це самозростання вартості в процесі кругообігу. Але його ризиковий характер дозволяє виділити його як особливий вид, через те що прибуток можна отримати швидко та у великих розмірах, і так само швидко його втратити, що потребуватиме лише затрат з боку інвестора. Слід зазначити, що інвестори вкладають у інноваційну компанію не лише фінансові кошти, а й новаторські ідеї, підприємницькі здібності, «ноу-хау» у сфері маркетингових стратегій, досвід організації управління і виробництва, зв'язки та інтуїцію.

Виходячи із вище обумовленого, можна стверджувати, що венчурний капітал — це особлива форма капіталу, яка утворюється за рахунок поєднання фінансового та людського капіталів, якому властивий високий ризик [2].

Йому характерні наступні особливості: органічний зв'язок з фінансовим та людським капіталом; ризикований характер; інноваційна і науково-технічна діяльність, як сфера венчурного капіталу.

Головний стимул для венчурних вкладень — це висока прибутковість. Так, прибутковість американських венчурних фірм становить 20 % на рік. Купивши маленьку, але перспективну компанію, інвестори, вкладаючи в неї інвестиції, допомагають стати їй «великою» і продають набагато дорожче, ніж затратили на її розвиток [3].

Відмінність венчурного капіталу від інших джерел фінансування полягає в наступних трьох ознаках: інвестиція здійснюється у формі участі у статутному капіталі підприємства; інвестиція є довгостроковою; інвестори беруть активну участь у діяльності компанії.

Крім високого рівня ризику американська модель венчурного бізнесу має ряд характерних відмінностей від інших механізмів фінансової підтримки, а саме: розподіл фінансового ризику між підприємцем та інвестором; потужна орієнтація на нові перспективні напрями науки та техніки; активна участь інвестора на всіх етапах становлення нової фірми.

Крім вищезазначених відмінностей венчурного механізму, слід також виділити і інші: кошти вкладаються у венчурний бізнес без гарантій з боку венчура-фірми та надаються на безвідсотковій основі; вкладники капіталу змушені очікувати 3-5 років, щоб переконатись у перспективності вкладень, і 10 років, щоб отримати прибуток; повернення вкладених коштів венчурним фінансистом здійснюється в момент виходу цінних паперів фірми на відкритий ринок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Solow R. Technical change and the aggregate production // Rev. of Economics and statistics.- 1987 р.

2. Тацуно Ш. Стратегия — технополисы / Ш. Тацуно; [пер. с англ.]. — М.: Прогресс, 1989 р.

3. Плотникова Е. П. Венчурный капитал в системе общественного капитала: постановка проблемы // Вестник ОГУ. — 2010. — №8(114). — С. 41–47.